

PAPER DETAILS

TITLE: AMERIKA BIRLESİK DEVLETLERİ ÇEVRE HUKUKUNUN GELİSİMİ VE TÜRK ÇEVRE
HUKUKU İLE KARSILASTIRILMASI

AUTHORS: Yusuf GÜNES

PAGES: 81-122

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95914>

**AMERİKA BİR
HUKUKUNUN
HUKUKU İ**

ile ilgili esaslı
Taylor Otlatma
miştir.

Aynı şekilde,
melere rastlam
hayvanlarının k
düzenleme yer
Arazi Kanunna
yer verirken, 18
rın korunması,
rülmesi ile ilgil
1937 tarih ve 2

kapsamında hiç ye
dallarının içinde yer
mevzuatında habitat
herhangi bir düzenl
Devletleri Çevre mev
ler içeren kanunlar
sağlığı, güvenliği ve
hukukumuzda İş ve
mında ele alınırken³
bir yasa⁴ ile düzenle
çası sayılmaktadır.

Yukarıdan beri

Çevre Hukuk

Öncelikle şun
gelişiminin başla
değildir. Ancak
meye başladığın
hi, "...çevre huk
çıktığı bir zaman
cinin bir başlang
hukuk dalı gün
mişli yıllarda ba
doksanlara uza
örölmüş son de

hukukunun gelişme
ğunu belirtmek gere

Kesin bir tarih v
yillarda gelişmeye ba
larda tam anlamıyla
etmek gerekir.

Türkiye'de de çev
manları farklılık gös
çevre hukukunun g
denebilir. Zira, bizim
zamanla gelişmekte

değınmek çevre
önemlidir.

Amerikan çe
fesinde ortaya q
lemelere ve to
Çevre felsefesin
hatta birçok al
akımın var oldu
(conservationist
olarak da isiml
ve 19. yüzyılın s

halklar (indigenous p
 hemen bütün ülke v
 ğunu belirtmek gere
 yıllarında bütün or
 varlığının hemen ta
 Almanya, Orta Asya
 sömürge ülkelerin o
 deposu olan kullana
 yan Orta Doğu ülkel
 keserek tahrip eder
 ülkelerin hepsi aynı
 tahripçisi olarak ka

fus yoğunluğuna
manki eyalet ne
göz önüne alırs
lamakta zorluk
ması da kaçınıl
Orman yangını
geçen olayda ya
man alanı yakı
olan bir başka
miştir¹⁹.

Aynı şekilde
debe çok evet

faktörü olmuştur. O
sel çalışmalarla su
lerinden olduğu ve
alanı olduğunun a
hatta yeni sulak ala
koruma politikası v
muştur²².

Özellikle, bir an
nakların sınırsız ol
ğine inandığını vey
mek mümkündür.

Bu iki kavram
gerekirse;

Korumacılık, o
esasına dayanan
öncülüğünü yapı
kısaca doğal kay
göre kullanılması
ekonomik gelişme
için bir hammad
korumacılar, doğ
bollukta olmadığı
korumakla kull

Yukarıda da bel
cülüğünü yaptığı
velt'tan da çok büyü
“çevre korumacı baş
yılların başında, T
kadar ileri götürmü
bir kanunla Başkan
daha fazla alanı k
tur²⁶.

Pinchot'ya göre,
hizmet etmek yerin
başlangıçta Amerik

kaynakların uyg
nün iyi yapılması

Korumacılık a
bazı ekosistem pa
alikonularak eko
tulmasını amaçla
korunmalı ve he
olmamalıdır. Bu
aliyette bulunul
sinde yabancıllık
Korumacılık anla
ekosentrik eorpo

faaliyetlerinin arazi sine, yeryüzünün ve rafından kösteklenmiş nızca ziyaretçi olduğ tanımlamıştır. Yabancı de ekonomik gelişme

Senatör Gorton'a nüstü doğal özellikleri korumak hayati önemanda gelecek kuşaktır³¹.

Bu iki akım Am

değere sahiptir. Menfaatleri için deva-
naklar insanoğlu
kendi menfaatleri
tirmelidirler. Bu
hallerine bırakm
ile eşit bir değer
lişmenin neticesi
recilik felsefeleri

Günümüzde,
çok çevreci akım
farklı yönlerinin

şekilde, Avrupa Birliği'nin hedefi, kirliliğin önleniminin iyileştirilmesidir. Ancak yine, sürdürülebilirlikte insanlığın melinde insanoğlun

Buna karşın, 1992'de, insanoğlunun türlü yaşamın kendisi için taşıdığı yükü belirterek derin düşünceyi yansıtmakt

Su halde global

leceğini korumasını ancak sınırlanması, milli pa-değerlerin korunmasında görmek mümkündür.

Günümüzde cürülebilir kalkınma koruma ve insan ilkelere yukarı katkılarıyla ortaya

Diđer yandan,

lellik göstermekte is
da vurgulamak gere

Ülkemizde Amer
yoğun derecede çevr
Av hayvanlarının yo
çok büyük oranda
alanlar elde edildiğir
Anadolu toprakların
lıyor olması³³, iklim
ormanlaştırmaya faz
lerin uzun vadede c
acmaktadır. Su halc

namesi, Mecelle
Nizamnameyi say

1258 tarihli A
nasıl kullanılaca

Aynı şekilde,
manların korun
Ormanların nası
fiillerin suç oldu
rülmesi ile ilgili
çekmektedir.

Bu villarda, v

Yukarıda da belir
çıkarılan yasaların bi
türlerinin korunması
ABD mevzuatı ile ber

Aynı şekilde, Ame
atının gelişimine par
dağınık bir halde gel
toplayan genel bir ç
dağınık düzenlemele
mevzuatı ortaya çıkm

Ayrıca, Amerika B
tının oluşmasında be

letleri'nde petrol kimyasal madde sine, kimyasal a muştur. 1940 v timi yaklaşık 10 tır³⁸. Kimyasal 425 bin arasınd sası gereğince endüstrisi 2.7 n mosfere bırakm kanserojen mac vironmental Pro

maddelerin çevreyi m
yollarla insan vücud
bu maddeden nasıl z

Bu dönemde, çev
korunması kaygısını
kirlilik, kimyasal atıl
çok daha geniş çapta
hukukunun gündem
çevre sorunlarının
beslendiğini, ve bun
naklandığını, geç or
masık etkilerinin ol

mede elde ettikleri
Buna menfaat te
sistemi de denilm
mevzuatının olus
de daha aktif ro
hukukunun olu
çevresel etki de
münde zorunlu
yetlerin mahken
fazla etkili olmus

Çevre hukuku

keme bu yorumunda koruma veya sair kararının sınırlanmasını 'yasaya aykırı olduğu' luşlarının, arazinin s rektiğine karar vermi çok pahalı olduğund olmaya başlamış ve ruluşların çevre koru na gidilmiştir⁴⁶. Dolay rum değişikliği çevre yönde seyretmesine r

hukuku yapıların aksine, çevre pol hukukunun geliş bürokrasinin etk bir hareketlenme mek gerekir. D gelişiminde, bir üzere, gelişmiş ü rülmektedir. Za çıkan ilkelerin ka çevre hukukunu kadan takip ede

nı tanımıştır. Çevre korunması, ve çevre k
tandaşlara bir görev
yıllık kalkınma pla
başlığı altında bir d
dönemde, ilk ve en
nunu çıkarılmıştır.
olsa da yine de teme
lidir. Ayrıca, Milli F
türlerin korunmasın
dönemde çıkarılmışt

Türk çevre meyv

“Çevre Yasası
meyi yönetmelik
liğindedir. Birço
lerle yapılmasını

Çevre Kanun
çevreye zarar ver
eylemlere ağırlık
eski haline getir
olmasıdır. Önleyi
lanmasını sağlay
ğildir⁴⁹.

ğını, daha çok halkın
recilik akımı neticesi
görmek mümkündür.
halde yer almakta,
yasa mevcut değildir.

Ülkemizde ise, çe
tepeden gelen bir
başlamıştır. Halkın
bilir. Ayrıca, mahke
hukukunun gelişim
nemez. Esasında bu
menin olmadığını, b

rol altına alınması
gelişmeler, Ameri
bir parçası sayılı
henüz bir yasal d
da çevre hukuku
Sadece tıp bilimi
nebilir. Bunun g
da, kapalı meka
hariç) konusunda
zenleme olmadığı
parçası olarak da

kapsamı oldukça geniş
potansiyel bir çok çev
runması için önemli o
kapsamında değerler
nilikler ve bilimsel g
yeni kavramların da
haklarında yasal düz

ABD' de çevre me

1- Çevresel Bilgi

2- Halk Katılımı

3- Çevresel Etik

- 6- Okyanus
(Protection)
- 7- Kimyasal
tances ar
- 8- Atıkların
- 9- Çevresel
Contamin

Temiz Su Yasası
(Safe Drinking V
57) Kıyı Zonu Yöne

- 10- Çevresel Acil
es)⁶¹,
- 11- Özel Arazi K
Use Planning
- 12- Kamu Arazil
mental Mana
- 13- Biyolojik Çes

Act), Vergi Mükellefi
Act of 1997)

61) Bu konudaki detaylı
verilmektedir.

(Conservation
fe)⁶⁴,

14- Madenci

15- Tarım (A

64) Yaban Hayatı
aşağıdaki yasa
Alaska Ulusal
Interest Lands
ruma Yasası (1
Türler Yasası (1
Hayatı Koruma

16- Ormanlar ve
Management

17- Enerji (Energ

Federal Böcek, Mantar
Fungicide and Rode
Çevresel Böcek İlaçla
ronmental Pesticide
Kalitesini Sağlama Y
ile revize edilmiştir.,
Federal Bitki Zararlı
Zararlı Otlar Yasası
Koruma ve Ticaret Y
Trade Act of 1990).

18- Taşıma

19- Askeri v
cilities)⁷

termal Enerji A
Energy Resear
Jeotermal Buh
Elektrik Santr
Seviye Radyoa
Waste Policy A
Alanları Yasas
of 1972), Mine

20- Biyoteknoloji

21- Gürültü ve Ti

22- Kapalı Meka
on)⁷³,

23- Mesleki Sağl
and Safety)⁷⁴

24- Yeraltı Depo
Tanks)⁷⁵,

25- Yabancı Tür
Foreign Spec

Herbir konu düzenlemelerin çağı için burada mevzuatında de re mevzuatında

Türkiye'de i
Birleşik Devletle
çevre sorunu ka
veya yasal düz
zanmamıştır. Ö
nusunda çevre

- 6- Okyanusların
- 7- Kimyasal Mad
- 8- Atıkların Yöne
- 9- Özel Arazilerin
- 10- Kamu Araziler
- 11- Biyolojik Çeşit

Alanlarında Arazi Dü
Yer altı Suları Tüzüğü
Yönetmeliği, Medeni

12- Madenci

13- Tarım⁸⁹,

14- Ormanla

15- Gürültü

16- Enerji⁹²,

17- Yabancı

Buna karşın
olmasına ve ko

rağmen, çevre ile ilgili
bağlı bir çevre mevzu
tadır. Bunun gibi, biy
san ve hayvan klonla
sından tamamen baki

Ayrıca, kapalı meka
olmadığı da bir başka
nusu olarak karşımız
toplulu olarak bulundu
dumanına karşı koru
sından hava kalitesi
düzenleme mevzuatın

fesi akımlarının muhafazacılık faaliyetlerine ve gerekçeleri ve uluslararası yanak noktası olmaktadır. Ülkelerde belli bir çevre düzeninin şekillen

ABD'de çevre meydana gelen ni görmekteyiz.

K

Baker, Randall. 1997.
pean Union and the
Connecticut, USA.

Caldwell, Lynton K. 1999.
of a New Phase in Int
Angela G. Mertig (ed
US Environmental M
Publishing, USA.

Carson. Rachel, 1962.
USA.

Cubbage, F.W., Jay O'La
tural Resources Polic

Keleş, Ruşen, ve Bir
Ankara.

Kutluk, H. 1948. T
I. Osmanbey Ma

Kutluk, H. 1967. T
II. Ogun Karde

Lund, Thomas A. 1
ifornia Press, Ber

Mitchell, R.C. 1989.
The development
vernment and Er
Washington, D.C